

..... Ministerie van OCW
T.a.v. Zijne excellentie de heer dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ref.: PS.sl.09.016

Hilversum, 13 maart 2009

Betreft: reactie TNO rapport Ups & Downs

Hooggeachte heer Plasterk,

Bij de presentatie van het TNO rapport 'Ups and Downs, Economische en culturele gevolgen van file sharing voor muziek, film en games' nodigde u NVPI uit om namens de sector met een reactie op het rapport te komen. Aan dat verzoek geven wij bij deze gaarne gehoor.

Het kabinet heeft in de beleidsbrief over auteursrechten (Kamerstukken II 2007/08, 29838, nr. 6H) aangegeven meer inzicht te wensen in de veranderingen in consumentengedrag die het gevolg zijn van internet, digitalisering en de convergentie van netwerken. Daarnaast was het kabinet geïnteresseerd in de effecten die dit heeft op de sectoren muziek, film en gaming, mede in het kader van het beleid dat de betere economische benutting van cultuur en creativiteit beoogt, vanwege de komst van nieuwe businessmodellen en creatieve producten.

Het voorliggende rapport biedt naar onze mening zeker nuttige aanknopingspunten maar geeft ook aanleiding tot enige bedenkingen.

Zoals het rapport duidelijk aangeeft, is de daling van de omzet uit verkoop van geluidsdragers, dvd's en games als gevolg van filesharing zondermeer aannemelijk. Die conclusie wordt door NVPI zeker onderschreven. De onderzoekers schatten het omzetverlies voor producenten en uitgevers van muziekopnamen vervolgens op een bedrag van (maximaal) 100 miljoen euro per jaar. Het gaat hier uitsluitend over het bedrag dat consumenten minder aan cd's en andere geluidsdragers uitgeven. Het is echter daardoor ook de rijksoverheid die schade oploopt in de vorm van gedeerde inkomsten uit BTW. Wij achten onjuist dat dit bedrag als statisch en gelijkblijvend per jaar wordt gepresenteerd en dat bij de berekening ervan geen rekening is gehouden met het simpele feit dat lagere bestedingen door consumenten aan cd's en andere geluidsdragers hebben geleid tot minder belangstelling van de detailhandel om ze aan die consument aan te bieden. Daardoor is een negatieve spiraal ontstaan: het aantal verkooppunten van cd's en andere geluidsdragers is immers door de teruglopende vraag drastisch gedaald. Aangezien de onderzoekers deze dynamiek niet hebben meegenomen, heeft NVPI op zich genomen om een schadeberekening te doen uitvoeren die al deze dynamische effecten wel meeneemt en bovendien een prognose te geven voor de toekomstige schade bij ongewijzigd beleid ten aanzien van de bestrijding van file sharing.

Albertus Perkstraat 36
1217 NT Hilversum
Tel.: 035 - 6254411
Fax: 035 - 6254410
www.nvpi.nl

BTW nummer
NL003843439B01

Bankrelatie
ABN AMRO Bank
46.24.48.827

Postbank
36.18.201

Een ander punt dat wij gaarne onderschrijven is de vaststelling dat het illegaal downloaden bij film, meer dan bij geluidsdragers, tot substitutie zal leiden alsmede de vaststelling dat de verdere uitbreiding van breedband verandering zal aanbrengen in de huidige situatie, waarin de filmindustrie minder te maken heeft met negatieve consequenties van file sharing dan de muziekindustrie. Ook dit toont immers aan dat de schade door file sharing bij ongewijzigd beleid ten aanzien van de aanpak daarvan nog verder zal toenemen.

Eveneens positief zijn wij over de erkenning die het rapport geeft aan de uniciteit van het investerings- en (terug)verdienmodel dat in onze branche gehanteerd wordt: hoge vaste kosten van productie en gevoeligheid voor illegale (commerciële) exploitatie, waartoe ook p2p netwerken en anderen die illegaal aanbod faciliteren met bedrijfsmatige motieven behoren.

Ronduit betreurenswaardig achten wij echter de verwarring die het rapport heeft veroorzaakt over het vermeende positieve effect van downloaden voor de economie. Consumenten zullen in het hanteren van het onbekende welvaartsbegrip een aanmoediging zien om vooral door te gaan met downloaden uit illegale bron. Uit het onderzoek zou immers blijken dat men daar de economie een dienst mee bewijst. De berichtgeving van TNO ter zake had zorgvuldiger horen te zijn. Dat laatste geldt overigens ook voor de uitleg van het vonnis van de rechtbank Den Haag van 25 juni 2008 met betrekking tot de illegaliteit van downloaden uit illegale bron. Hoe de onderzoekers het ook wenden of keren, het vonnis staat. Het ingestelde beroep – dat momenteel op de ‘slaaprol’ staat - kent geen schorsende werking.

Het rapport kent daarnaast een aantal onzorgvuldigheden dat grotendeels gebaseerd lijkt te zijn op heersende misvattingen en vooroordelen ten aanzien van bepaalde zaken, zoals het Digital Rights Management. Het is bekend dat consumenten problemen ervaren met Technologische Beschermingsmaatregelen. Die problemen hebben echter niets met de toepassing van die technieken – waarvan het gebruik gestimuleerd wordt in de auteursrechtlijn – te maken, maar het feit dat de bedrijven die ze maken blijven investeren in technieken die niet onderling uitwisselbaar zijn. Het is uiteindelijk dit gebrek aan interoperabiliteit dat ervoor heeft gezorgd dat rechthebbenden er steeds vaker voor kiezen om het gebruik te laten vallen ten gunste van de consumentenbeleving. Daarnaast ziet het rapport een aantal belangrijke ontwikkelingen op het gebied van digitale distributie en de ontwikkelingen die de muziekindustrie doormaakt, over het hoofd. Er is inmiddels een veelheid aan verdienmodellen, waar volop mee geëxperimenteerd wordt. In het bijgaande ‘Digital Music Report’ van IFPI vindt u alle gegevens en ontwikkelingen. Tot slot lijkt volledig over het hoofd te worden gezien dat er meer audiovisuele producten dan alleen film op dvd verschijnen. Filmproducties maken slechts 30% van de omzet die op de dvd-markt wordt gerealiseerd, uit. Er is weliswaar een kleine stijging in de verkopen van dvd’s, maar dat kan dus niet zonder meer tot de conclusie leiden dat het goed gaat met de markt voor film. De groei wordt met name gerealiseerd door de populariteit van televisieseries die op dvd verschijnen.

Tot slot stellen wij vast dat het rapport het feit dat nieuwe *verdienmodellen* alleen tot bloei kunnen komen als illegaliteit bestreden wordt, volledig buiten beschouwing laat. Dat is in de fysieke wereld zo en de digitale distributie heeft daar niets aan veranderd. Het is de sector een doorn in het oog dat er in Nederland sprake is van een ongekeerde omvang van illegaliteit, die de ontwikkeling van legale alternatieven haast onmogelijk maakt. Een situatie die is ontstaan doordat consumenten zich massaal konden storten op file sharing zonder dat hen ook maar een haarbreed in de weg wordt gelegd. Dit in tegenstelling tot de situatie in de VS waar de overheid zich ingespannen heeft om file sharing tegen te gaan. De conclusie dat de muziekindustrie met een 'behoudende strategie van juridische maatregelen de onbetaalde circulatie van digitale muziekfiles niet heeft kunnen stuiten' delen wij dan ook niet. Niet alleen heeft die strategie in de VS bijgedragen aan een moreel besef dat in Nederland volledig ontbreekt; ook is de legale digitale markt in de VS zondermeer succesvol te noemen: zo'n 30% procent van de omzet komt daar inmiddels uit digitale exploitatie. In Nederland is dat slechts 4%.

Echter, in het algemeen is onze conclusie dat het rapport u – ondanks genoemde hiaten - een bruikbaar inzicht geeft in de veranderingen van het consumentengedrag. Wij zouden graag zien dat dat inzicht benut wordt in het kader van beleid dat gericht is op het stimuleren van het ontwikkelen van legale distributie en exploitatie op het internet, onder meer door het tegengaan van file sharing, zulks bij voorkeur door het richtinggevend stimuleren van Internet Service Providers om hun verantwoordelijkheid ter zake te tonen en maatregelen te nemen.

Mede met het oog op de ontwikkelingen op dit gebied binnen en buiten Europa, zouden wij hierover graag binnenkort met u nader van gedachten wisselen. De oplevering van het door ons geëntameerde onderzoek naar de schade die de muziekindustrie leidt en heeft geleden – naar verwachting medio april - biedt daarvoor wat ons betreft een uitstekende aanknopingspunt.

Met vriendelijke groet,
Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P.R.C. Solleveld'. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

P.R.C. Solleveld
Directeur